

dre brukl.) anträda en resa i sällskap med någon; (fig.) inlåta sig i affärer, bekantskap, täfling, strid, slagsmål o. s. v. med någon. *Gif er ej i f. med det der folket*, haf ingen slags beröring med dem. *Gifva sig i f. med något*, gripa sig an med, företaga något. *Vara i f. med något*, förehafva. *På f-e* (gammal böjd kasus), såges om något, som händer, förefaller, t. ex.: *Hvad är på f-e?* hvad har hänt? *hvad förehafves?* hvad är frågan om? *Det är något på f-e*. *Det är ingen nöd på f-e*, ingen nöd, fara förefinnes, hotar. — Bildar sammansättningarna *Marknads-*, *Skjuts-*, *Pilgrimsfärd*, m. fl. — *Syn.* Se *Resa*.

FÄRDAS, v. d. 1. (af *Fara*) 1) *Resa*. Brukas vanligtvis om kortare resor och isynnerhet med afseende på fortskaffningssättet. *Hvart skall du f.?* *Det är beslutadt, att vi i morgon skola fara ut på landet, men det är ännu icke afgjort, huru vi skola f.* *landvägen eller sjövägen, i vagn, till häst, till fots eller i båt, åkande, ridande, gående, roende eller seglande.* *Han har f-ts lång väg.* *F. omkring* (uttalas i dagligt tal: fällass), flacka omkring. — *Syn.* Se *Resa*. — 2) (fig. fam.) Gå på med all ifver, bråka, väsnas. Uttalas i denna bem. *Fällass* (jfr *Fälås*). *Kors, hvad du f.!* *Han f.*, så man får ingen ro för honom. *F. fram*, se *Framfara*.

FÄRDIG, a. 2. 1) (både om person och sak) Tillreds, beredd. *Göra, hålla sig f. till något.* *Han är nu f. att gå, fara, resa, göra det.* *Alltid f. att tjena sina vänner.* *Fartyget är nu f-t att gå af stapeln.* *Posten är f. att afgå.* *Han är f. till allt*, villig att göra hvad som helst; (i elak mening) i stånd till allt. *F. att lyda*, villig att l. *F. att falla omkull*, nära att &c. *F. att flyga*, att hänga sig, till marsch, se *Flygfärdig*, *Hängfärdig*, *Marschfärdig*. — *Syn.* Se *Beredd*, 1. — 2) (om arbete, o. s. v.) Bragt till slut, fullbordad. *Arbetet är redan f-t.* *Den der taflan blir då aldrig f.* *Göra, så någonting f-t.* *F. kokt, bakad, stekt*, fullkomligt kokt o. s. v., så att det kan anrättas. — *Syn.* *Färdigjörd*, *Slutad*, *Ändad*, *Fullbordad*, *Fulländad*. — 3) (om person) Som fått slut på ett arbete. *Är du f. med brevet ännu?* *Han blir aldrig f. med något*, det dröjer länge, innan han får slut på ett arbete. — 4) (om person) Ej ofärdig. *Vara f. i alla lemmar.* *Frisk och f.* — 5) (om person) Skicklig. *Vara mycket f. i något.* *F. i att tala, spela fortepiano.* — *Syn.* Se *Skicklig*. — Bildar sammansättningarna *Färdigbaka*, *-betsa*, *-bildad*, *-bygga*, *-duka*, *-forma*, *-fukta*, *-fälla*, *-garfva*, *-gjuta*, *-gräfva*, *-göra*, *-hacka*, *-hamra*, *-harfva*, *-hugga*, *-hyfla*, *-häfla*, *-koka*, *-laga*, *-liniera*, *-lägga*, *-mura*, *-måla*, *-rensa*, *-rifva*, *-rita*, *-rosta*, *-skrifva*, *-smida*, *-sopa*, *-stöka* (få f-t), *-sy*, *-såga*, *-sälla*, *-trycka*, *-tvätta*, hvilkas betydelse af sig sjelf förstås.

FÄRDIGHET, f. 3. Skicklighet i något, förvärfvad genom öfning. *F. i kroppsföfningar, i fortepianospelning.* *Tala, skrifva, spela med mycken f.* *Hon har mycken f. i tungan*, talar med mycken lätthet. — *Syn.* Se *Skicklighet*.

FÄRDIGT, adv. Med färdighet. *Tala, läsa f.* — *Syn.* Se *Skickligt*.

FÄRDNUBB (uttalas i dagligt tal: fäl'nubb), m. 2. Liten tobakspipa med kort skaft, att begagnas på färdvägar.

FÄRG, m. 3. 1) (subjektivt) a) *Ljuset*, återkastadt ifrån kroppars yta, med olika intryck på

ögat. *Ljus, mörk, svart, hvit, röd, gul f.* *Tyget har blå f.* *Regnbågens sju f-er.* *Denna f. stöter i brunt.* (Ordspr.) *Döma om en sak som den blinde om f-en*, utan all kannedom. — b) (i inskränkt mening) c) *Den olika ljusskiftningen i människors ansigten.* *Ansigtets f.* *Hon har en vacker, ful, blek, sjuklig f.* *Skifta f.*, af sinnesrörelse få annan ansigtfärg, antingen blekna eller rodnä. (Fig.) *Hålla f-en*, icke blifva förlägen, bestört; icke låta sig bekomma. — 2) *Frisk, röd ansigtshy, rodnad.* *Sorgen har gjort, att hon aldeles förlorat f-en.* *Glädjen gaf henne åter f.* — 3) (objektivt) *Ämne*, hvarmed någon viss färg (bem. 1) påsättes ett föremål eller blifvit detsamma påsatt. *Rifva, blanda f-er.* *Anstryka, måla med f.* *Blanda f-erna på duken* (i målning). *Skrapa f-en af en målning.* *Tyget ligger i f-en* (vid färgning). *Taga f-en ur ett tyg.* *F-en sitter i, sitter icke i på detta tyg.* *Denna f. går lätt ur.* *Detta tyg håller f-en*, färgar icke från sig; *släpper f-en*, färgar ifrån sig. — *Ingår i åtskilliga sammansättningar*, såsom: *Oljefärg*, *Vattenfärg*, *Limfärg*, m. fl. — *Syn.* *Färgämne*. — 3) (i kortspel) a) *Såges om hvardera af de fyra olika tecknen på vanliga kort: klöfver, ruter, spader, hjerter.* *Jag har intet kort i denna f.* *Jag har blott två f-er på hand.* *Hvad spelar han i för f.?* — Bildar sammansättningarna *Hjerter-*, *Klöfver-*, *Ruter-*, *Spaderfärg*. — b) *Färgen* (i nyssnämnda mening) af det kort, som slås upp i vissa spel. *Hvad heter f-en?* *Spela i f.*, i högsta f., andra f. *F-en är ruter*. — 4) (fig.) a) (mest i plur.) *Stil*, uttrycksätt i skrift. *Med tillfuga f-er måla en händelse.* *Han målade tillståndet i de mörkaste färger.* — b) *Skiljaktig karakter i stil*, m. m. *Stilen i detta arbete har en antik, romantisk f.* *Berättelsen antager emot slutet en mera tragisk f.* *Skådespelaren har gifvit sin roll en ny f.* — c) *Prydnad i stil*, bildrikhet. *En stil utan all f.* *Hans stil har mycken f.* — d) *Det olika utseende, föremålen antaga i en persons tycke.* *Den mjeltsjuka ser allting i mörk, den sangviniske allting i rosenröd f.* — e) *Olika beskaffenhet af meningar, tänkesätt.* *Den nya tidningens f. är ännu obestämd.* — f) *Bedrägligt sken; något skenbart, förvillande yttre.* *Sätta f.*, *vacker f. på en sak*, falskeligen framställa något såsom vackert, förmånligt, berömligt, godt. — 5) (i vapen) *Hvar och en af de färger, som utgöra motsats till metall, nämligen: rödt, blått, grönt och svart, hvartill några lägga purpur, gult och hvitt.* — 6) (garf.) Se *Färgsoppa*.

FÄRGA, färrja, v. a. 1. 1) *På tyg, silke, ull, m. m. sätta annan färg, än det förut hade, genom dopning i en för ändamålet tillredd vätska, försatt med ett färgande ämne, som genomtränger föremålet och der kvarblifver.* *F. tyger, kläden.* *F. svart, grönt, brunt, rödt.* I utsträckt mening såges äfv. *F. med blod*, förorsaka, att något blir rödt genom blödning. *Ännu f-des ej hafvet af menniskoblod*, ännu stridde man ej på hafvet. *F. öm*, se *Omfärga*. *F. öpp*, genom omfärgning gifva vackert utseende. *Har sammansättningen Rödfärga.* — 2) *Med färgborste eller pensel, dopad i någon färgvätska, öfverstryka.* *F. ett trähus med rödfärg.* *F. en ritning.* — 3) *Såges om ämnen, som gifva någon viss färg åt vatten eller andra vätskor, med hvilka de blandas.* *Rödfärg f-r vatten rödt.* — 4) *F. ell. f. ifrån sig*, såges om sådana färgade saker, hvilka vid beröring med andra föremål släppa en del af sin egen